

DECIZIE

02 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova,
Galina Stratulat,
Dumitru Mardari,
Victor Budruh,
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Popov Eduard, prin intermediul avocatului Cernolev Ion,

în cauza civilă la cererea depusă de lichidatorul SRL “Independent Taxi”, în procedura falimentului simplificat, Ciobanu Daniela, intervenienți accesorii Serviciul Fiscal de Stat și Casa Națională de Asigurări Sociale din RM către Popov Eduard și Liceac Mihail cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere și fondatorilor societății,

împotriva hotărârii din 12 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admisă cererea,

c o n s t a ț ă:

La 24 mai 2017, lichidatorul SRL “Independent Taxi”, în procedura falimentului simplificat, Ciobanu Daniela, s-a adresat în instanța de insolvență cu o cerere către Popov Eduard și Liceac Mihail, prin care a solicitat aplicarea sechestrului pe bunurile ce aparțin cu drept de proprietate lui Popov Eduard și lui Liceac Mihail, în scopul asigurării acțiunii; atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a SRL “Independent Taxi”: a administratorului Popov Eduard și a unicului fondator Liceac Mihail, cu suma de 1 964 259 lei validate în tabelul definitiv consolidat al creanțelor; încasarea în mod solidar de la Popov Eduard și Liceac Mihail a creanțelor validate în sumă de 1 964 259 lei în masa debitoare.

În motivarea acțiunii s-a invocat că Serviciul Fiscal de Stat a înaintat o cerere lichidatorului privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolvent. La adunarea repetată a creditorilor din 14 martie 2017 s-a hotărât atragerea la răspundere subsidiară a administratorului SRL “Independent Taxi”, Popov Eduard, cu suma de 1 964 258, 51 lei. Potrivit tabelului de creanțe, cuantumul creanțelor validate și incluse în tabelul definitiv consolidat al debitorului constituie suma de 1 964 259 lei.

Funcția de administrator al SRL “Independent Taxi” o deține până în prezent Popov Eduard, acesta fiind înregistrat cu domiciliul în mun. Chișinău, str.

XXXXXXXXX, 28, ap. 38. Totodată, Departamentul Poliției de Frontieră a comunicat că cet. Popov Eduard a efectuat traversarea frontierei de stat - intrare, la 27 decembrie 2014.

Unicul fondator al debitorului din 13 ianuarie 2010 până la intentarea procesului de insolvență este Liceac Mihail. În cazul de față, luând în considerare faptul că procesul de insolvență a fost înaintat la cererea Serviciului Fiscal de Stat, și nu la cererea debitorului, urmează a fi aplicat art. 248 alin. (1) lit. h) al Legii insolvenței.

Prin notificarea nr. 12-2/3/1204/5597 din 31 iulie 2016, Serviciul Fiscal de Stat a adus la cunoștința membrilor organelor de conducere al SRL "Independent Taxi" despre necesitatea achitării datoriilor față de bugetul public național, și în caz de imposibilitate de a-și onora obligațiile, în conformitate cu prevederile art. 14, despre obligația de depunere a cererii introductive privind intentarea procesului față de societatea fondată.

Prin notificarea publicată în Monitorul Oficial din 06 mai 2016, membrilor organelor de conducere ale SRL "Independent Taxi" li s-a adus la cunoștință despre obligația achitării restanțelor la bugetul public național, iar în caz de neexecutare, Serviciul Fiscal de Stat va înainta o cerere privind intentarea procesului de insolvență.

Potrivit acțiunii, nici administratorul Popov Eduard, nici fondatorul Liceac Mihail, nu s-au conformat cerințelor înaintate.

Astfel, atât administratorul, cât și fondatorul debitorului, sunt considerați drept subiecți al atragerii la răspunderea subsidiară în cadrul procesului de insolvență al SRL "Independent Taxi".

În baza documentelor contabile restabilite, se conchide că insolvența debitorului a survenit la 01 ianuarie 2010.

Contrar prevederilor art. 27 alin. (3), art. 68 alin. (9) al Legii insolvenței, administratorul debitorului Popov Eduard nu a transmis actele solicitate, nu a participat la ședințele adunărilor creditorilor, ignorând cerințele lichidatorului, astfel fiind confirmat caracterul ilicit al acțiunilor membrilor organelor de conducere ale SRL "Independent Taxi".

La fel s-a constatat că persoanele cu funcție de răspundere ale debitorului insolvent n-au asigurat ținerea contabilității în conformitate cu Legea contabilității.

Prin Actul de control nr. 5-679223 din 24 august 2016 al Serviciului Fiscal de Stat, s-a constatat lipsa documentelor contabile și primare ale debitorului. Prin același act s-au depistat iregularități în ceea ce privește ținerea evidenței contabile pentru activitatea din anii 2012-2016 și nerespectarea ordinii de prezentare a dărilor de seamă. La fel s-a constatat lipsa a 33 mașini de casă și control.

Conform ultimului bilanț contabil pentru activitatea din 2008, SRL "Independent Taxi" dispunea de mijloace fixe în sumă de 23 841 674 lei, obiecte de mică valoare și scurtă valoare în mărime de 76 254 lei, avansuri pe termen scurt acordate în sumă de 72 976 lei.

Conform listei de inventariere din 11 februarie 2017 nu au fost depistate bunuri imobile și mobile pentru a fi incluse în masa debitoare.

Reieșind din cele expuse, lichidatorul SRL "Independent Taxi", în procedura falimentului simplificat, Ciobanu Daniela, a solicitat admiterea acțiunii.

Prin hotărârea din 12 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți, a fost admisă cererea lichidatorului SRL "Independent Taxi", în procedura falimentului simplificat, Ciobanu Daniela, fiind încasată, în mod solidar, de la Popov Eduard și Liceac Mihail în beneficiul masei debitoriale a SRL „Independent Taxi” suma de 1 964 259 (un

milion nouă sute șaizeci și patru mii două sute cincizeci și nouă) lei. Totodată, s-a dispus aplicarea sechestrului pe bunurile – proprietate privată ale lui Popov Eduard și Liceac Mihail în limita sumei încasate.

La 22 august 2022, Popov Eduard, prin intermediul avocatului Cernolev Ion, a declarat recurs împotriva hotărârii din 12 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți, solicitând repunerea în termenul de declarare a recursului, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei decizii de respingere integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată. Cererea respectivă a fost depusă prin intermediul poștei electronice.

Tot la 22 august 2022, o cerere de recurs identică a fost expediată instanței prin intermediul oficiului poștal, fiind înregistrată la Curtea de Apel Bălți la 24 august 2022.

În motivarea recursului a invocat faptul că prima instanță a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar, s-a indicat asupra faptului că prima instanță nu l-a citat și nu i-a comunicat hotărârea contestată, fiindu-i astfel lezate drepturile procedurale. Potrivit recurentului, acesta locuiește în Ucraina din anul 2012, respectiv nu putea să recepționeze actele instanței. Totodată, a indicat că a revenit în țară în vara anului 2022 și a aflat despre existența hotărârii de la executorul judecătoresc Vîrlan Cornelia la 08 august 2022.

La 28 septembrie 2022, Popov Eduard, prin intermediul avocatului Cernolev Ion, a depus o cerere suplimentară, prin care a concretizat argumentele formulate în cererea de recurs.

La 17 octombrie 2022, administratorul autorizat, Ciobanu Daniela, a depus referință la cererea de recurs, solicitând restituirea acesteia ca fiind tardivă. Potrivit referinței, recurentul a fost înștiințat în mod legal de către instanța de judecată despre examinarea prezentei cauze, precum și despre intentarea procesului de insolvabilitate, atât la adresa juridică a SRL “Independent Taxi”, cât și la adresa de domiciliu a recurentului conform datelor din Registrul de Stat al Populației.

Examinând recursul declarat de Popov Eduard, prin intermediul avocatului Cernolev Ion, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge cererea de repunere în termen a recursului și a respinge recursul ca fiind depus cu omiterea termenului de declarare din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Articolul 1 alin. (4) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, prevede că, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 8 alin. (1) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 (în vigoare în momentul pronunțării hotărârii contestate), hotărârile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării.

În conformitate cu art. 110 al Codului de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un

ansamblu de acte. Iar, potrivit art. 116 alin. (1) și (3) persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

După cum rezultă din materialele cauzei, la 24 mai 2017, lichidatorul SRL “Independent Taxi”, în procedura falimentului simplificat, Ciobanu Daniela, s-a adresat în instanța de insolvență cu o cerere către Popov Eduard și Liceac Mihail, prin care a solicitat aplicarea sechestrului pe bunurile ce aparțin cu drept de proprietate lui Popov Eduard și lui Liceac Mihail, în scopul asigurării acțiunii; atragerea la răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere a SRL “Independent Taxi”: a administratorului Popov Eduard și a unicului fondator Liceac Mihail, cu suma de 1 964 259 lei validate în tabelul definitiv consolidat al creanțelor; încasarea în mod solidar de la Popov Eduard și Liceac Mihail a creanțelor validate în sumă de 1 964 259 lei în masa debitoare.

Reieșind din înscrisurile anexate la materialele cauzei, recurentului Popov Eduard i-a fost expediată la 02 iunie 2017, la adresa de domiciliu, copia acțiunii și încheierea din 31 mai 2017, prin care a fost primită cauza spre examinare, însă trimiterea poștală a fost restituită instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d. 40a). La 20 iunie 2017, recurentului i-a fost expediată copia referinței CNAS, trimiterea poștală fiind restituită instanței cu mențiunea “necunoscut”.

Argumentul recurentului precum că nu a fost citat legal pentru examinarea cauzei și nu a participat la ședințele de judecată, Colegiul lărgit îl consideră neîntemeiat, or, după cum rezultă din materialele cauzei, recurentul Popov Eduard își are înregistrat domiciliul în Republica Moldova, mun. Chișinău, str. XXXXXXXX, 28, ap. 38, copia acțiunii cu anexele respective și citațiile pentru ședințele de judecată în prezentul litigiu au fost expediate la adresa indicată mai sus și care au fost returnate instanței de fond cu mențiunea „nereclamat”, fapt ce constituie recepționare legală. Or, recurentul nu s-a prezentat la oficiul poștal pentru recepționarea corespondenței.

Prin hotărârea din 12 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți, a fost admisă cererea lichidatorului SRL “Independent Taxi”, în procedura falimentului simplificat, Ciobanu Daniela, fiind încasată, în mod solidar, de la Popov Eduard și Liceac Mihail în beneficiul masei debitoriale ale SRL „Independent Taxi” suma de 1 964 259 (un milion nouă sute șazeci și patru mii două sute cincizeci și nouă) lei. Totodată, s-a dispus aplicarea sechestrului pe bunurile – proprietate privată ale lui Popov Eduard și Liceac Mihail în limita sumei încasate.

Prin cererea de recurs din 22 august 2022, Popov Eduard, prin intermediul avocatului Cernolev Ion, a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului, motivând că a aflat întâmplător, abia la 08 august 2022, despre hotărârea din 12 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază critic alegațiile recurentului, or, acesta nu a adus niciun argument întemeiat despre motivul pentru care a așteptat mai mult de 5 ani, să depună o cerere de recurs, odată ce procesul de insolvență a întreprinderii pe care o conduce a fost intentat în 2016, Popov Eduard fiind parte la proces, rezultatele ședințelor de judecată, precum și actele judecătorești emise pe acest dosar, fiind

publicate pe paginile web al instanțelor de judecată (a se vedea cauza Seal vs Regatul Unit, hotărâre din 7 decembrie 2010, § 82, și cauza Wyssenbach vs Elveția, hotărâre din 22 octombrie 2013, § 39-40), hotărârea cu privire la inițierea procedurii falimentului simplificat și înlăturării lui Popov Eduard de la conducerea întreprinderii fiind publicată în Monitorul Oficial.

La fel, nu poate fi reținut argumentul recurentului că din anul 2012 locuiește în Ucraina și abia în 2022 a revenit în Republica Moldova, recurentul neprezentând în acest sens careva probe ce ar confirma cele declarate or, din informația prezentată de Ministerul Afacerilor Interne al RM, Departamentul Poliției de Frontieră din 22 februarie 2017 (f.d. 28) rezultă că, recurentul Popov Eduard la 27 decembrie 2014 a intrat pe teritoriul RM, iar careva ieșiri nu au fost înregistrate.

Colegiul lărgit nu poate reține copiile de pe pașaportul recurentului, anexate la cererea de recurs, deoarece acestea sunt în contradicție cu răspunsul oficial al organului competent - Departamentul Poliției de Frontieră, menționat supra.

Totodată, declarațiile recurentului formulate în cererea de recurs sunt contradictorii, or, pe de o parte, acesta susține că a locuit în Ucraina din anul 2012, revenind abia în anul 2022 în țară, iar pe de altă parte anexează la recurs copia buletinului de identitate, perfectat la 22 decembrie 2017 (după pronunțarea hotărârii contestate), fapt care indică asupra prezenței sale în țară în acea perioadă, or perfecțarea buletinului de identitate implică prezența personală a solicitantului.

Respectiv, argumentul recurentului cu privire la necitarea acestuia de către prima instanță întru motivarea cererii sale de repunere în termenul de declarare a recursului, este neîntemeiat.

Instanța de recurs atrage atenția asupra faptului că, Popov Eduard nu a fost exonerat de obligația de a se interesa în termene rezonabile de soarta dosarului.

Aici, Colegiul lărgit menționează că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Astfel, Colegiul lărgit constată cu certitudine că Popov Eduard nu poate nega cunoașterea despre existența unei cauze de insolabilitate a asociației a cărui administrator este. Suplimentar, instanța de recurs învederează că, jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat, or la caz recurentul fiind vizat direct în procesul de insolabilitate, urma să monitorizeze soarta cauzei (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. 6 Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

În conformitate cu art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare. Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze despre dosarul care se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

Se reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc

decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, prevederile art. 15 al Codului de procedură civilă, stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Totodată, este de reținut că normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, fără îndoială, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității raporturilor juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauza *Tricard vs Franta*, hotărâre din 10 iulie 2001, § 29, cauza *Nicolae Popa vs România*, hotărâre din 09 decembrie 2014, § 16, cauza *Tence vs Slovenia*, hotărâre din 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității raporturilor juridice (a se vedea cauza *Pononyov vs Ucraina*, hotărâre 5 din 03 aprilie 2008, § 41, cauza *Ustimenko vs Ucraina*, hotărâre din 20 octombrie 2015, § 47).

Astfel, din cele relatate, se constată că recurentul a cunoscut sau trebuia să cunoască despre inițierea procedurii de insolvență în privința SRL “Independent Taxi”, despre depunerea în instanța de judecată a cererii lichidatorului SRL “Independent Taxi”, în procedura falimentului simplificat, Ciobanu Daniela, cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a lui Popov Eduard, precum și despre existența hotărârii din 12 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți, însă a omis să o conteste timp de 15 zile de la pronunțare, așa cum prevedea art. 8 alin. (1) din Legea insolvențării nr. 149 din 29 iunie 2012 (în vigoare în momentul pronunțării hotărârii contestate).

Prin urmare, Colegiul largit consideră ca fiind neîntemeiat argumentul recurentului precum că, termenul de depunere a recursului a fost omis din motive întemeiate și anume că, nu a cunoscut despre hotărârea contestată, dat fiind faptul că nu a fost citat pentru ședințele de judecată ale primei instanțe și nu i-a fost comunicată hotărârea. Or, motivele invocate nu justifică în nici un mod omiterea termenului de depunere a cererii de recurs și urmează a fi respinse.

Din considerentele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ largit al Curții Supreme de Justiție consideră că este lipsită de temei cererea recurentului privind repunerea recursului în termen, or, acesta nu a adus dovezi privind imposibilitatea de a contesta hotărârea din 12 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți, în termen.

Astfel, în condițiile în care argumentele invocate în susținerea cererii cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului sunt neîntemeiate, Colegiul consideră că cererea lui Popov Eduard de repunere în termen urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, iar recursul declarat împotriva hotărârii din 12 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți urmează să fie respins ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut de lege.

Prin urmare, Colegiul ajunge la concluzia că, recurentul a omis termenul de atac a hotărârii judecătorești, iar examinarea unui astfel de recurs ar încălca drepturile celorlalte părți la un proces echitabil. În susținerea celor enunțate, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în practica sa constantă a remarcat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma

admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac (cauza Melnic vs. Moldova, hotărâre din 14 noiembrie 2006, cauza Ponomaryov vs Ucraina, hotărârea din 03 aprilie 2008).

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că, recursul a fost depus cu omiterea termenului prevăzut de art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței (în vigoare în momentul pronunțării hotărârii contestate), în lipsa temeiurilor de repunere în termen, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea depusă de Popov Eduard, prin intermediul avocatului Cernolev Ion, cu privire la repunerea recursului în termen și de a respinge recursul declarat de Popov Eduard, prin intermediul avocatului Cernolev Ion, ca fiind depus tardiv.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge cererea înaintată de Popov Eduard, prin intermediul avocatului Cernolev Ion, cu privire la repunerea recursului în termen.

Se respinge recursul declarat de de Popov Eduard, prin intermediul avocatului Cernolev Ion, ca fiind depus tardiv.

Se menține hotărârea din 12 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea depusă de lichidatorul SRL "Independent Taxi", în procedura falimentului simplificat, Ciobanu Daniela, intervenienți accesorii Serviciul Fiscal de Stat și Casa Națională de Asigurări Sociale din RM către Popov Eduard și Liceac Mihail cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere și fondatorilor societății.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Dumitru Mardari,

Victor Burduh,

Nicolae Craiu